

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

A csángó magyarok ügyében.

— Közlebről egy a csángók szomorú állapotát tapasztalásból ismerő „hazafi” szólalt fel e tárgyban, melyet író helyesen nevez, „nemzeti ügy”-nek megjegyzvén azt, hogy a magyar sajtónak pártkülönbség nélkül kell hangoztatni e jelszót: „mentsük meg a csángókat a bizonyos pusztulástól!”

A „Pesti Napló” hasábjain szót emelt „hazafi” azt javasolja: alapítsanak a lelkes hazafiak „Csángó társulat”-ot az ország szívében s hívják fel a nemzetet adakozásra. A társulatnak arra kellene törekedni, hogy minél több romániai csángó fiu neveltesse magyarhoni államképződkben és reáltanodákban. Hogy ezt könnyen ki lehet vinni, erre például felhozta Papiu Iliarianu tétét, ki Erdélyből vándorolván be Bukuresztbe 1860-ban meg tudta alapítani a „Transylvania” társulatot, mely ma akkora tőkével rendelkezik, hogy képes 6—10 román ifjat európai akadémiákra küldeni. Az eredmény a csángóknál sem lenne csekély; mert ha minden faluba 3—4 magyar földön kiképzett fiu növelkednék fel férfivá, az egész lakosság szintugy fölébredne nemzeti lethargijából. A Szereth mentén egyetlen olyan magyar pap van, ki magyar földön képezte ki magát; ezt a csángók határtalanul tisztelik, szeretik, mértföldre elgyalagolnak, csakhogy szókolni hallhassák s büszkén mondják: lát-szik, hogy magyar földön tanult! Ennek az egyetlen embernek köszönhető, hogy ama tájon még magyar szó hangzik. Törekedjünk tehát arra, hogy minél több csángó fiu tanulhasson hazánk tanodáiban.

Vegyük — um, író — fontolóra, hogy a csángó még saját községi iskolájában sem tanulhat magyarul. A kormány tehát eszközölje ki a román kormánynál, hogy e községi iskolákba a román mellett a magyar nyelv is bevétessék; gondoskodjék, hogy a romániai consulságokra és alconsulságokra magyar honfiak alkalmaztasanak, kik a csángók közmívelődési és nemzeti érdekeit is szívóken viseljük.

Végül az országgyűlés szavazzon meg bizonyos áfalányt a csángók tengődő iskoláinak segélyezésére. A többit végezze el a „Csángó társulat.” Ne várjunk mindent a kormánytól, hanem tegyünk a társulás útján: „Segíts magadon magyar, az Isten is megsegít,” így végzi a „hazafi.”

Mi teljesen osztjuk nézetét s óhajtjuk, hogy országos tekintélyeink álljanak e valóban nemzeti ügy élére ez esetben a siker biztosítva is lenne, s nemzetünk ama szép kiágazása nem száradna el szemünk láttára.

Magyar Athéne.

III.

A fennebbiek után nézetünk tehát az, hogy Kolozsvárnak minél nagyobb súlyt kell fektetnie arra, a mire természet adta helyzeténél s a viszonyoknál fogva különösen hivatva van, t. i. mindenemű tan- és kulturai intézetekre, ezeknek minél virágzóbbá tételére, s arra, hogy ezen intézeteknek koronája, az egyetem felállítására sokáig már ne késsek.

Szorgalmazni kell tehát minden kigondolható módon; mert habár biztos tudomásunk van róla, hogy a kolozsvári egyetem kérdése megint előtérbe került, — hogy a mostani közoktatási miniszter is meleg pártolója, s megnyitását még a jövő őszre óhajta; de másfelől tudjuk azt is, hogy a mostani országgyűlésnek annyi sürgős teendője van, hogy igen könnyen elmaradhat a kolozsvári egyetem iránti törvényjavasltnak tárgyalása ezen szazonról is, pedig alig kerülne az országgyűlésnek ezen t. cz. tárgyalása egy-két napba.

A dolog megérdemelné, hogy Kolozsvár közönsége magához az országgyűléshez s egyszerűs-mind a miniszterhez is intéződő felterjesztésben sürgesse az egyetem ügyét. Kolozsvár t. képviselői szintén sürgethetnék újból és újból. A kolozsvári lapok foglalkozhatnának vele szakadatlanul.

Hiszen érv van mellette elég! Egy ekkora országban, mint hazánk, egy második egyetem már azért is szükséges, hogy verseny támadjon a két egyetem tanárai közt. Azért is szükséges, hogy az ország keleti részeiben lakó szegényebb ifjaknak is, kik Pestre utazni s ott magokat fenntartani nem képesek, mód nyujtassék mgsagabb mivelttség megszerzésére. Azért is szükséges, mert nálunk, ha valahol a világon, a cultura emelése a legfontosabb életkérdések közé tartozik.

És mily könnyű a kolozsvári egyetem felállítása! Ott a volt gubernium épülete; ott egy jogakadémia s egy kisebb orvosi faultás; ott a muzeum gyűjteménye; egy gazdasági felsőbb intézet; ott egy sereg előkészítő középtanoda. Ezek mind meg annyi elemei az egyetemnek.

Nem szükség egyszerre mintegytemet állítani. Csak meg kell kezdeni, és kinövi az magát. A jogi és orvosi faultásokat egyelőre 4—6 tanárral meg kell erősíteni; a philosophiai szakot viszont 6—8 tanárral meg lehet kezdeni. Az ország 50—60 ezer fti évi áldozattal egy perczig sem habozhat

egy ily nagy fontosságu intézet létesíthetéséhez járulni akkor, a mikor annak morális és intellectualis haszna az országra nézve kiszámíthatlan!

És ha az országra nézve megmérhetetlen fontossággal bír a Kolozsvárt felállítandó második egyetem: magára Kolozsvárra nézve talán még nagyobb fontosságu az, a mennyiben fentebb érintettük, hogy a természet és sokféle viszonyok által kijelölt hivatása, hogy minél teljesebb értelemben magyar Athené-vé váljék; a magyar miveldés, tudomány és művészet egyik focusa legyen.

Tehát ismét és ismét sürgetni kell minden utón és módon a kolozsvári egyetemnek minél előbbi felállítását.

B. Á.

Az országházból.

Pest, november 13-án.

r. Elnök tudatja a házzal, hogy Ő Felsége a királyné névnapija alkalmából, szombaton nov. 19. d. e. 10 órákor a budai vártemplomban isteni tisztelet fog tartatni, melyre a ház tagjai a belügyminiszter által meghívattak. Megragadja ez alkalmat, hogy azon mély tisztelet és hő ragaszkodásnak, melylyel a képviselőház Ő Felsege a királyné iránt viseltetik, kifejezést adjon. (Általános lelkes éljenzés.)

Az elnök megbizatik, hogy ez érzelmeknek Ő Felsege a királyné előtt szokott módon kifejezést adjon.

A napirendet megelőzőleg Hollán Ernő és Dániel Pál nyujtanak be kérvényeket; előbbi 17 vas megyei község részéről, melyet a közmunka és közlekedésügyi miniszter költségvetése tárgyalása alkalmával figyelembe vétetni kér. — Mindkét kérvény a kérvényi bizottsághoz utasittatik.

Paulovits István megújít több rendbeli interpellációt, melyekre mindeddig az illető miniszterektől választ nem nyert. Közöltetni fog az illető miniszterekkel. Beadtnak ezután a szavazatok több bizottság tagjaira. A szavazatok eredménye a legközelebbi ülésen fog közzététetni.

A ház ezután zárt ülést tart. A Zártülés után Szilágy József földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter így szól: Tisztelet házi! Van szerencsém a t. háznak bejelenteni, hogy Ő Felsége Andrássy Gyula grf. miniszterelnök urat felparancsolván Bécsbe, a ministeriumban valószínűleg legközelebb változás fog beállani. Ily körülmények között azt hiszem, a t. ház egyetért a ministeriummal, mely nem látja helyesnek és indokoltnak, hogy ezen időközben, a változás bekövetkeztéig, a ház akár nyilvános, akár osztályulésekben tárgyalásait folytassa. (Általános helyeslés.)

Bátor vagyok ennél fogva t. házat felkérni, méltóztassék ugy nyilvános, mint osztályulési tanácskozásait felüggeszteni mindaddig, míg ezen változások bekövetkeznek, vagy a kérdés később nem dül el, mi — bátor vagyok megjegyezni — a legközelebbi napokban meg is fog történni.

Irányi Dániel: Én hozzájárulok a miniszter indítványához, azon hozzáadással, hogy ezen időközben a körök arra használják fel, hogy azonkét tv. javallatot (Élénk felkiáltások a ház minden oldaláról, mi közünk nekünk a körökhöz, a körök fölött az országgyűlés nem rendelkezik. (Irányi Dániel leül.)

Elnök: A ház tehát felhatalmazza elnökét, hogy a legközelebbi ülést akkorra üzze ki, mikor a miniszter által érintett kérdés eldöntéséről értesítve lesz.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Bécs. Andrássy és Lónyay grófok nov. 14-én tették le az esküt, a közös külügyér magyar honvédeztredesi egyenruhában jelent meg.

Genua. Sardinia szigetén annyira fenyegetve van a személyes bátorság, hogy a rabló csapatok ellen carabinieri dandárokat kelle oda szállítani.

Odessa. Az 1872-ki orosz budgetben 3 1/2 millió rubel van felvéve erődítményekre.

Szt.-Pétervár. Milan szerb fejedelem a görög királyné nővérét venné nőül, s állítólag ezért utazott volt a Krimbe.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 14. A „Presse” jelenti: Andrássy egyelőre nem tervez semmiféle személyváltozásokat a külügyministeriumban. Kellersperg kinevezése ma történt meo. Ennek folytán valószínű, hogy az Andrássy és Kellersperg közt Galiczia állására vonatkozólag fennállott differentiák ki vannak egyenlítve. Ugy hiszik, hogy Kellersperg nem szándékozik a Galiczianak adandó engedményeknek azon mértékén alól szállni, melyben azok a lengyeleknek Hohenwarth által kilátásba helyezettek.

Versailles, nov. 14. Azt állítják, hogy a kormány a még hátralevő 20,000 fogolyra nézve rövid utu eljárást fog indítványozni a nemzetgyűlésben. A nemzetörtség lefegyverzése november végeig befejeződik.

Chasseloup még nem fejezte be a hadsereg ujrászervezésére vonatkozó jelentését. A kötelező hadiszolgálat tekintetében azonban egyetértés éretelt el a kormánynyal.

Konstantinápoly, nov. 13. este Az olasz követ, gr. Barbolani ide vissza érkezett. Egy, közvetlenül a sultántól eredő rendelet megparancsolja, hogy a birodalomba lévő utak és folyók a legrövidebb idő alatt a forgalomra nézve használható állapotba tétesse. A rendelet névszerint azon utvonalakait alánlja tekintetbe vétetni, melyek az ország belsejét a jelenleg Rumeliában épülőben lévő vasuthálózzattal, és az esetleg Ázsiában építendő vasutvonallal összekötni hivatva vannak. A cholera csökkenés nélkül folyvást tart; azonban inkább mint azelőtt, csak bizonyos városrészekre szorítkozik.

Odessa, nov. 14. Az orosz czár megengedte, hogy számüzött lengyelek Oroszországban megtelepedhessenek, egyelőre azonban rendőri felügyelet alatt.

A kolozsvárvárosi szerv. bizottság 20-as albizottságának munkálata.

(Folytatás.)

III. Fejezet.

A tanács.

30. §. A tanács feladata, hatásköréhez tartozó ügyekben a polgármester felszólítása folytán véleményt adni és mindazon ügyeket előkészíteni és véleményes jelentésével ellátni, melyek a bizottság elhatározása alá kerülve, az önkormányzatra, a költségvetésre, a városi birtokok és minden névvel nevezendő javadalmak feletti rendelkezésre vonatkoznak.

31. §. A tanács területileg semminemű ügyekben határozatot nem hozhat.

32. §. A tanács áll: a polgármesterből, a tanácsosokból, a főkapitányból, a főjegyzőből, esetleg mérnökből, mezei rendőrből és főorvosból.

33. §. A tanács véleményét szótöbbséggel állapítja meg, joga levén a kisebbségnek követelni, hogy eltérő véleményét a polgármester a bizottság elé terjessze.

IV. Fejezet.

A tanácsosok.

34. §. A tanácsosok a polgármester hatáskörében felmerülő ügydarabok előadói.

35. §. A tanácsosok kötelesek a polgármester által nekik kiosztott ügydarabok s azokra vonatkozó adatok tanulmányozása után, az ellátásra nézve gyorsan, sürgősség esetében azonnal véleményt tesztjesztani elő.

36. §. A városi tanácsosok a polgármesterrel szemben csak véleményezési jogot gyakorolván, a törvény értelmében felelősek arról, hogy véleményüket a hatályban levő törvények és szabályok, valamint az ügyre vonatkozó valódi adatok szemelött tartásával terjesztik elő.

37. §. Egyik városi tanácsosnak sincs joga a polgármester által nekik kiosztott munkakört illetőleg bármely nekik kiosztott ügydarabot visszautasítani.

38. §. A tanácsosok elnökei azon szakosztályoknak, melyek az ő körükbe tartozó ügyekkel foglalkoznak s egyszersmind a városi bizottságban illető szakosztályainak rendes előadói.

39. §. A főkapitányt, mint a polgármester helyettesét, akadályoztatása esetében a tanácsosok közül az helyettesíti, a kit erre nézve a polgármester kijelöl.

V. Fejezet.

Főjegyző.

40. §. A főjegyző illetőleg a polgármester által kijelölt aljegyzők vezetik a bizottsági, tanácsai, szakosztályi és küldöttségi jegyzőkönyveket és előadói a bizottságban a tanácsai megállapodásoknak és a küldöttségek véleményének.

41. §. A főjegyző a polgármesterrel együtt aláírja a város nevében kiállított okmányokat, leveleket és fölterjesztéseket.

42. §. A jegyzők egyáltalában mindazon jegyzői és fogalmazási teendőket kötelesek teljesíteni, melyeket a polgármester reájuk biz.

43. §. Minden kezükön levő iratokat felelősség alatt gondosan megőrizni s annak idejében illető helyre szolgáltatni tartoznak. Határozatokat a hitelesítés előtt senkinek ki nem adhatnak.

44. §. Az aljegyzők közül az egyik a szükséghez képest az árvászeknél, a másik a rendőrbírónál mint fogalmazó alkalmaztatik. (Folyt. köv.)

Lapszemle.

A „Reform” szerint a külügyek vezetése mérséklétel, és határozottságot, halogatás és gyors modort egyaránt követel. A külügyérnek a közvéleményre nem mindig szabad, bármily harcziak legyen az, hallgatnia. A 70-iki harcziak párisi pártnak sem lehet meztése, hogy a nép sürgette a háborút. Gr. Andrássy hazafiass szíve a zálog, hogy nem fog kalandor-politikát üzni. A sors már kora ifjúságában a valóság és az élet tanulására kényszeríté, mely gyakorlati cselekvést párosít tanulmány-nyal. Andrássy tudósnak, ironak született, ha az emberek és az élet eleven viszonyai helyett a könyveket és teoriákat buvárlotta volna. Mint Angliában, hol soha sem kérdik az embertől, honnan és hol tanult, hanem

mit tud, ő felsége is tultette magát a hagyományok slendrianján. Gr. Andrássy nem járta végig a követségek bureaut, a fogalmazóságou kezdve, a rangfokozatok minden lépesőjén át. Saját hivatásának érzete szánta diplomatává. A forradalom alatt kétségbeesett viszonyok közt képviselte hazánkat a Portán. 61-i beszedé a kiválókak egyike. 67-ben megbuktatta az absolutistákat, kiegyezett a centralistákkal, capacitálta a lajhántli ó-conservativeket. Az ellenzék, mely a bécsiek kezébe adott fegyvert az alkudozás alkalmával, nem kevésbé nehézté állását, mint saját pártjávali megállapodásai. A kiegyezési mű Deáké; a keresztültvelt Andrássyé. Megmutatta ő, hogy kis nemzetünk nemcsak a kardra, hanem a diplomatiái ügyességre is, mely nélkül magát annyi ellenségek közt ön nem tarthatta volna, egyenlően képesített. A mohácsi vész óta nem annyira a harcziak Zrinyiek, mint a diplomata Zápolyák és Bethlenek mentettek meg, a mit lehetett. Régi diactánk diplomatiái iskolák voltak üzenetváltásaikkal. Országunk rövidlátásból sohasem szedetett rá. A századokon folyt transactióknak a 67-iki határozott formát adván, a legfontosabb.

A „P. Lloyd” az okoknak, melyek az új változást előidézték, kimutatását a történelemre bizza. Gr. Andrássy meghívása a közös miniszterelnökségre nem történetelt pusztán negatív okokból. Neki a sokat hányatott birodalomnak, biztos rővbe vezetése ön feladata. Nem avatkozhatik ugyan a birodalom másik felének ügyeibe; de a külpolitika alapelveinek a belkifejlődéssel való összhangzatát helyre kell állítania. Gróf Lónyainak magyar miniszterelnökké nevezetése Andrássy művének benn és kiinn nagy nyomatókat fog szerezni.

Nyílt kérelem.

A sz.-kereszturi állami tanítóképződe növendékei a tanítóképzés magas czéljának sikeresebb elérhetése tekintetéből önszántukból a társulás segélyéhez folyamodtak és ezen iskolai év folyamában két egyület alakítottak maguk között, u. m.:

elsőzör egy kis zenekart, hogy magukat a zenében — melyet oly hatalmas miveldési tényezőnek ismerünk — annál jobban kimivelhessék. A növendékek nagy buzgósággal adóztatják meg magukat, hogy a harmonicus zenéhez megkivánató, de intézetünkön hiányzó hangszereket meghozathassák:

másodszor egy betegsegélyző együletet, mely a begyűlt részvényekből, tehát az önségélynek szerény eszközeivel, tagjait a betegség szomorú- és helyi viszonyaink között meglehetősen gyámoltalan helyzetében a legszükségesebb anyagi segélyben részesitené.

Mind a két együleti főrekvés, akár a kitűzött célt tekintsük, akár azoknak szegénységét, kik azt maguk elé kitűzték — mert hisz a szegénység szomorú előjoga a mi néptanító nemzedékünknek — feljogosíthatja tán alólírtat arra, hogy bizalommal és nyíltan folyamodjék a népnevelés-ügy minden valódi barátaihoz az emített két egyület anyagi gyámoltatása érdekében. Hisz az állami tanító-képződe nemzeti tulajdon és a ki valami részben — a phrasison kívül — tettleg is igyekszik elősegíteni a tanító-képzés ügyét, az a népmiveltés s ez által a valódi népboldogítás ügyének áldozott.

A fentebbi célokra szánt mindennemű adományokat hálás köszönettel fogad.

Gyertyánffy István,

a sz.-kereszturi áll. tanító-képző igazgatója.

— A moszkvai nemzetközi politotechnikai kiállításra, mely ő felsége az orosz czár engedelmével 1872. június 11-én fog megnyitni Nagy Péter czár születésének 200-ados évnapja megünneplésére — szerkesztőségünk is megkapta a felhívást s a nagyon érdekes programot, melyből következőket ismertettünk meg:

A tárlat 3 hónapig fog nyitva állani a Kreml kertjeiben emelendő palotákban, részint a moszkvai kaszárnnyában. Czélja megismertetni a gyáripár különböző ágait, s azt, hogyan alkalmaztatnak gyakorlatilag a természet-tudományok. A kiállításra befogadatlak: 1) nyersanyagok, 2) félíg feldolgozottak, s 3) tökéletesen elkészült gyártmányok; 4) készülékek, gépek, melyek a nézők szeméi előtt dolgozzák fel a nyers anyagokat. A tért minden kiállító ingyen kapja s a kiállításra szánt tárgyak sem a bevitelnél, sem a hazahozatalnál vámat nem fizetnek, csakhogy a kiállított tárgyakat a tárlat bezárta előtt, ha szintén eladattak volna is, nem szabad elszállítani. A csomagolás, felállítás, tisztítás, felügyelet a kiállító költségére történik, ugy a feldisztítés is. A tárlat bezártaival egy hó alatt mindent el kell szállítani, Bejelentéseket a Comité 1871. december 31-ig fogad el, s a tárgyak legkésőbb 1872. máj. 13-ig Moszkvába átadandók. Uj találmányok a kiváltság jogában részesítettnek a kiállítás egész tartama alatt; a kiállított tárgyakat lemásolni csak az illető osztály elnöke s a kiállító engedélye mellett szabad. A kiállítás szept. 13-án záratik be, a tárgyakat oct. 13-ig kell elvitetni az ottani helyiségekből. Ausztria-Magyarországot illetőleg a felvilágosításokat meggyerhetni a moszkvai kiállítás bizottságánál VI. Mariahilferstrasse 18. Bécsben, Kochet Comp cézgnél.

A moszkvai nemzetközi kiállítás 14 osztályban rendezték be, I. a történelmi Nagy Péter korából való tárgyakkal, különösen a bányászatot, tengerészetet illetők, gazdasági eszközök, stb., II. a tengerészeti, III. a hadi, IV. sebastopoli (beteg- és sebesültek ápolója), V. építészeti, VI. erdőszeti, VII. gazdasági, VIII. gyakorlatilag alkalmazott zoológiai, IX. fűvész- és kertészeti, X. geológiai, minerológiai és bányászati, XI. technikai, XII. nevelésügyi, XIII. gyógyászati és XIV. háztartási. A főbb osztályok elnökei, protectorai az orosz nagyhercegek, a moszkvai nagy Comité tagjai közt van az egész minisztérium.

Az erd. muzeum részére 1871. oktob. havában beküldött adományok jegyzéke.

I. Könyvek és kéziratok: A császári főkamrási hivataltól, Die Kunstwerke d. k. oest. Schatzkammer 5. 6. Liefer. — Gr. Mikó Imre ö nmától, Arad János Keresztényi paradicsom kerteskéje. — Kolozsvár 1698. (diszes bársony kötésben, Tököl Imre fejedelmi címerével) és Collectaria ad res Trans. facientia Josephi Benkő (az enyedi példányról az adományozó gróf által sajátkezüleg irt másolatban). — A brandenburgi Botan. Vereintolt, Verhandlungen XI. XII. Jahrg. 1869. 1870. — Trsztyánszky Károlytól és Kövér Gáborától, Umutatás a mérgek kikeresésére. Pest. 1871. — A besztarcei evang. gymnasiumtól Programm für d. J. 1871. — Borbély Sámuelről 11 köt. könyv. — A m.-vásárhelyi ev. ref. nyomdától Péterfi Károly egyházi beszédei. M. Vásárhely 1871. — Szabó István patai ref. paptól 7 darab oklevél.

II. Régiségek és érmek: Lif. Moser Henrikől 1 arany, 15 ezüst, 7 rézpénz Közép-Ázsiából. — Gr. Mikó Imre ö nmától 1 ezüst, 2 rézpénz, 1 ón és 1 papírbécsa.

III. Természeti tárgyak: 1 fehér pocogér Dalik Wenczeltől. — Dr. Plennigsdorf Antal hagyományából 24 db. hegyjegecz, quarcz, chalcedon, jaspis, 101 db. ércféle, 25 db. aranystufa, 26 halóidkő, 2 db. reálgar, 3 db. nemes opál, 29 db. csiga és kagyló. — Dr. Bakonyi Józseftől 1 db. mangapat, 1 db. keserpat. A személyzet saját gyűjteménye: 1 sylvia rufa, 1 muscicapa grátola, 2 turdus musicus ♂ ♀, 1 parus caeruleus, 1 parus candatus, 1 fringilla celebs és 1 fringilla montana mellesontjai — 1 db. olivin bazalt fészkekben a bogáti völgyből Hévíz mellett 3 db. áradék-hal a Kóhalom melletti tünethől. Közli Finály Henrik, egyf. titkár.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 16.

— A „Bdp. Közl.” négy királyi kéziratot hoz. Az elsőben köszönetet mond a királyi Andrásynak kiváló és sikeres szolgálatairól, melyeket neki, hazájának és a monarchiának tett, felment magyar miniszterelnöki és honvédelmi miniszteri állásától; a harmadikban kinevezi a király háza és a külügyek miniszterévé s megbizja a közös minisztérium elnökségével. A második

kir. kézirát Lónyay grófot kinevezi magyar miniszterelnöknek, a negyedik így hangzik: Kedves gr. Lónyay! Gróf Andrássy Gyulának Hazám s a külügyek miniszterévé történt kinevezése folytán, magyar minisztérium összes tagjai tárczáikat rendelkezésemre bocsátván, önnek e részbeni előterjesztésére báró Wenckheim Béla személyem körül, Szláv József földmívelés-, ipar- és kereskedelmi, Kerkapoly Károly országos pénzügyi, Tóth Vilmos belügyi, Pauler Tivadar vallás- és közoktatási, Bittó István igazságügyi, Tisza Lajos közmunka- és közlekedési, végre gróf Pejácsevich Péter horvát-szlavon és dalmátországi minisztereimet jelen állásaikban ezenel megerősítem s a honvédelmi minisztérium ideiglenes vezetésével önt bízom meg. Kelt Bécsben, 1871. évi november 14-én. Ferencz József, s. k. Gróf Lónyay Menyhért. s. k.

— A vallás- és közoktatási magyar királyi miniszter Dr. Dobránszky Péter, kolozsvári kir. jogakadémiai b. rendkívüli tanárt, a statistikából egyetemi magántanárként lett kinevezése folytán, e minőségben megerősítette.

— M.-Vásárhelyre nov. 14. este pont 7 órakor érkezett az indóház elé a Gy.-Fehérvárról indult első hivatalos vizsgálgó vonat Langer minisztr. osztálytanácsos elnöklete alatt. Az indóháznál ezerekre menő közönség várta. A város részéről Szarvadi tanácsos üdvözölte mozdárurrogások között az első vonatot vezető kormánybizottságot. A közönség lelkes éljenzés után faklyafény mellett vonult vissza a városba. „Sz. Hir.”

— Somssich Pál nov. 14-ki elnöki lakomáján a Hungaria vendéglőben minden Pesten jelenlévő miniszter s a képviselőház minden pártágyalatu tagjai résztvettek, mely alkalommal számos találó felkészítés mondatott Somssich, Zichy Manó, Vukovics Sebő, Eszterházy Pál, Patay István, Jámor Pál, Helfy Ignác és Jókai részéről Deákra, Ghyecz Kálmánra, a baloldali többi kapacitására, a távozó és következő miniszterekre, vegyesen jobboldali toaszok a baloldaliakra és megfordítva; mik közül különösen nagy hatást aratott Patay felkészítése a három országgyűlési párt hazafias összetartására. A vidám lakomázókat csak a késő esti órák választották el egymástól.

— A zene-conservatorium f. é. november hó 12-én tartott közgyűlés határozatából tisztelettel felkértnek a t. cz. alapító, pártoló és működő tagokat a jövő vasárnapra azaz folyó év november 19-ére elnapolt választásbani részvételre, minek eszközlése végett egy négy tagú bizottság nevezetett ki, mely jelzett napon a zene-conservatorium helyiségében délelőtti 9 órától 11-ig a szavazatokat fogja beszélni. — Tájékoztató megjegyzetlik — miszerint elnök, alelnök, titkár, pénztárnok, gondnok, hangjegytárnok és 16 választmányi tag, kik közül 8 a működő tagokra esik — választandók. — Kolozsvárt, 1871. november 15. A zene-conservatorium közgyűlési határozatából Dr. Hincz György, id. elnök, Koncez Dániel, id. jegyző.

— Egy gyakorlott nyelvtanár egy órai oktatást ajánl a francia vagy német nyelvből cserében

egy butorozott külön bejárással ellátott kis fűtött szobáért. Értessülhetni a szerkesztőségénél.

— Szt-Márton vására M.-Vásárhelyt élénk volt az iparcikkék bővében voltak s vevők sem hiányzottak; a lóvásár silányan ütött ki, szarvasmarhát már meglehetősen számot hajtottak volt fel. A gabna ára a vásáron is folyvást hágott, s ugylátszik maholnap a vásárhelyi piacz olcsóságának hírével marad.

— Az orosz kormány statisztikai kimutatásában a pétervári időszaki sajtóról 1869-ből, melyet érdemesnek tartunk fölemlíteni, mint a mely az orosz társadalom miveltégi haladásáról némi fogalmat nyújthat. — Sz.-Pétervártól 1869-ben 90 időszaki orosz lap jelent meg, Ezek közül naponként megjelent 15, ketenként megjelent lap s fűzet 21; havi s félhavi folyóirat 47. Német nyelven megjelent egy napi, két heti lap s 2 havi folyóirat. Franczia nyelven 2 napi lap jelent meg. A napilapokból a posta 80,327, a heti lapokból 40,116 s a folyóiratokból 60,743 példányt küldött el.

— Kimutatás a deési kisegítő pénztár-egylet 1871. october havi forgalmáról. Bevételek: 1. Pénztári maradvék szeptemberről 1,401 ft 30 kr, 2. Könyvdíj 8 újtagtól 10 ft, 3. Havi bevétel 8,065 ft 10 kr, 4. Visszafelezett kölcsön 28,400 ft, 5. Bélyegre 30 ft 25 kr, 6. Kezelési bevétel 744 ft 95 kr. Összes bevétel: 38,651 ft 60 kr. — Kiadások: 1. Visszafelezett tőke 3,650 forint 50 kr, 2. Kölcsönadott összeg 29,380 ft, 3. Bélyegre 30 ft 25 kr, 4. Kezelési költség 32 ft, 5. Kiállott tagok kamatjába 4 ft 75 kr, 6. Pénztári mar. novemberre 5,554 ft 10 kr. Összes kiadás: 38,651 ft 60 kr. Dr. Szöcs Sámuel, igazgató. Tatrasi Ferencz, aligazgató. Govrik Ferencz, pénztárnok. Turbucz Ferencz, könyvvezető.

— Beküldetett: Számtani Peldatár (1—100.) egy tanítóval bíró népiskolák számára össze állította Madzar János. M.-Sziget 1871.

— Egy zsebmetsző naplója. Londonban egy bizonyos Thompson nevű zsebmetsző a törvénszék elé állítván, nála teljes naplóját találták, melyet elég ügyetlenül magánál tartott. Ezen napló több száz lapra terjed s tartalmából csak néhány sort akarunk ide igtatni. „Szerda. Szokott portyázásaimat hasonló sikerrel végeztem. Igen ostobául cselekedtem, több pénzt költöttem, mint kellett volna. Willeyvel 2 shillingért csívdöttem. Jól megvert. Aztán nagyon fel voltam ingerelve. Hazatértem, 12 órakor lefeküdtem. Csütörtök. Két parlamenti tagnak zsebeit kiüríttem. Az egyiknek, hatvan éves lehetett, pénz helyett szerelmes levelet találtam zsebében a kis Jennytől, ki azelőtt James szeretője volt, a mig el nem csapta magától. Péntek. Jack elítélésénél jelen voltam, egy évi kényszermunkára ítélték. Az éltetetlen! Jól mondtam én, hogy nincs vele mit fogozni. 11 órakor egy clubba mentem. Szombat. Tom meghalt. Azon ütlegek következtében költözött a gyámoltalan a jobb-létre, melyek elől én szerencsésen megugrottam. Egy palack whisky ittam egészségére. Vasárnap. Egy papnak három fontot

vettem ki zsebéből meg egy burnot szelenczét, melynek felső lapján csiklandós frivol kép van festve. Egy előkelő hölgynek Pall-Mall-ban egy himzett zsebkendőt három levéllel atyjától s egy negyedikkel rózsaszínű papíron aláírás nélkül, mely ekép kezdődik: „Édes angyalom!” — Emilia meglátogatott; ő Symsonnal verekedett, a képe egészen össze van karcolva. Sokat ittam. Clubbomba mentem. Emiliához visszatértem. Még többet ittam. Lerészegedve az utcán elaludtam s kilopták a zseemből az arany órát, melyet a fiatal lordtól tün-tettem el az alatt, mig egy szerelmes levelet titkon kezébe csuszaltam. stb. stb.” A törvénszék nem tarthatta nevetését s maga Thompson is szívből kaczagott. — Érdekes kis jellemrajza világáros társadalmi életéből.

(—) Nemzeti színház. Nov. 15-én „Rigoletto.” Az előadás gondosan és minden oldalról igyekezettel folyt le. Ha Gerecsnérol kell szólnunk, mindig azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy csak elismerőleg és dicsérrel nyilatkozhatunk felőle. A herceg szerepében Cereza, ma sokkal inkább kitűnt, mint az első előadás alkalmával — a közönség részéről sok elismerésben részesült. A többi szereplőket ugyisint a karokat dicséret illeti, az összevágó előadásért. Közönség kevés számmal. Péntek, november 17-én „Dunanan apó és fia utazása.” Operette 3 felvonásban.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről. Nov. 10-ről: 5% Metalliques 57.40. 5% Nemzeti kölcsön 67.40. 1860-diki államkölcsön 99.25. Bankrészvények 793. Hitelrészvények 304.10. London 116.60. Ezüst 116.75. Cs. kir. arany 5.59. Napoleondor 9.33. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 80.—. Temesi 78.50. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Ny i l t t é r.

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfiert) gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel. naponként délelőtti 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

V. Beküldetett. 25. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciere du Barry Londonból.

Minden betegség gyógyítása gyógyszer és költség nélkül a delicat Revalesciere du Barry által Londonból, a mely gyermekeknél és felnőtteknél 50-szer megtakarítja a gyógyítási költséget.

72,000 gyomor-, ideg-, altesti-, mell-, tüdő-, gége-, hang-, lélegzés-, mirigy-, vese- és húgyhólyag-baj gyógyítása, a miről kívánságra másolatok ingyen és bérmentesen küldetnek.

Gyógy. sz. 64.210.

Nápoly, 17. april 1862.

Uram! Egy májbaj következtében 7 év óta borzasztó állapotban voltam, elsoványodtam, s kínlódtam. Nem valék képes írni vagy olvasni; minden izom reszketett testemben; rossz emésztés, folytonos álmatlanság szüntelen ideg ingerben tartott, mely ide oda üzött, soha nyugtot nem adott; e mellett mindig buskomor valék. Sok orvos kimerült gyógyításomba, de bajaimat nem enyhíté. Teljes kétségbeesésben megkísértem önnek Revalesciere du Barry-ját, s most, miután 3 hónapig télem vele, hálát mondok az Istennek. A Revalesciere

legnagyobb dicséretet érdemel, visszaadta tökéletesen egészségemet s abba a helyzetbe tett, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhatom.

Oszinte hálával és teljes tisztelettel

Bréhan marquise.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciere felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszereseknél szemben.

1/2 fontos bádög szelenczékben 1 ft. 50 kr. 1 1/2 2 ft. 50 kr. 2 1/2 4 ft. 50 kr. 5 1/2 10 ft. 12 1/2 20 ft. 24 1/2 36 ft.

Revalesciere csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 ft. 50 kr. 24 csészére 2 ft. 50 kr.

48 csészére 4 ft. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 ft. 576 csészére 36 ft.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Török-nél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József, urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszereszeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Kétesővű puskák:
Lancaster legfinomabb damastcső-vekel 100 fton kezdve.
" közönséges " 80 " "
Lefauchaux legfinomabb " 75 " "
" közönséges " 40 " "
Pereussio legfinomabb " 35 " "
" közönséges " 24 " "
" vascsővel 15 " "
Egyesővű puskák:
Lancaster, Damast- vagy aczélcsővel 60 " "
Lefauchaux, " " 28 " "
Pereussio, " " 15 " "
" közönséges vascsővel 7 " "
Kemény töltések Lancaster- vagy Lefauchaux-puskák számára tetszés szerinti serétell 100 darab:
I. oszt. II. oszt. III. oszt.
12-tősi ürméretű ft. 6.— ft. 5.50 ft. 5.—
14-es " " 5.75 " 4.75
16-as " " 5.50 " 4.50
Töltetlen töltény hüvelyek Lancaster és Lefauchaux puskák számára 100 darab.
I. oszt. II. oszt. III. oszt.
12-tősi ürméretű ft. 2.50 ft. 2.20 ft. 1.90
14-es " " 2.30 " 2.— " 1.70
16-as " " 2.10 " 1.80 " 1.50
Mindenféle ürmérethez való főtások: Lemezpapírból 1000 drb. ft. 1.—
Nemzéből papírral borítva 1000 drb. ft. 1.40

Harnisch Károly puskamives Bécsben, Mariahilferstrasse 18. sz. a. mindig jól rendezett rakományt saját gyárműveiből és vadász-eszközökből.

Teljes töltőkészletek Lancaster- és Lefauchaux töltények számára:
fából ft. 3.50
fémbe " 8.

Hátultöltő salon-fegyverek:
Flobertr-rendszer, közönséges 6m/9m/m aczélcsővel ft. 18.— 22.—
" " ezüsttel kirakva, véseit aggyal " 24.— 28.—
" " töltények golyóval 100 drb. " —60 1 80
" " töltények serétell 100 drb. " 1.50 2.50

Hátultöltő revolverek, 6 csővűek, jeles szerkezet:

Lefauchaux-rendszer ft. 7m/9m/m közönséges ft. 12.— 14.—
finom kiállítással, vése 15.— " 17.— " 19

aranyal kirakva és vése, ébenfa vagy elefántcsont markolattal 18.— " 21.— " 24

Kemény revolver-töltények 7m/9m/m 12m/m közönségesek ft. 2.50 ft. 3.— ft. 3.50
hosszak " 3.— " 3.50 " 4.—

Egy pereussio-puska átalakítása Lefauchaux-vé rendszer és kiállítás szerint ft. 35. egész ft. 45.

Külső megrendelések (igazítások is) utánvét mellett gyorsan teljesítetnek. Minden fegyver pontosan meg van próbálva, s szilárdság, valamint löbízonság iránt kezeség vállalatik minden itt vásárolt fegyverre nézve. Puskamivesek és fegyverkereskedők en gros vásárlásánál megfelelő árengedést kapnak.

3—6 (304)

Árverést hirdetmény.

Ezennel közhírre teszi alóliit igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzalogosított s folyó évi október hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni, és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, háziesszközök, árúk stb.

árverezése lesz

folyó évi december 11-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerek stb. árverése lesz

folyó évi december 14-én.

Az árverezések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átirás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átiratni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, november 10-én 1871.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

3—3

Eladó mén!

Zeyk Józsefnél, Gombáson, öt évig használt 12 éves mén, neve Nyil, apja Hartney Stein, anyja Vielka, országos ménes könyvbe jegyzett telivér.

Értekezhetni a tulajdonosnál, vagy gazdatisztjével. Utolsó posta Nagy-Enyed.

Eladó borszőllő fajok M-Gombáson!

1. Darbenet franc 1000-re 25 ft. 100-za 3 ft. 50 kr.
2. Alex Muskotály 1000 " 24 czollosnak 20 " " 3 " "
3. Croquan Muskotály 1000 " 18 " " 18 " " 3 " "
4. Som és Léányka 1000 " 24 " " 20 " " " " "
1000 " 18 " " 18 " " " " "
1000 " 6 " " 6 " " " " "

Megrendelések és pénzek Dávid Antal-hoz Kolozsvárti intézendők.

(2—3)

Az államtól biztosított nagy

pénz-kisorsolás

kedvező esetben 100,000 pr. tallér

nyereményt tartalmaz, valamint 60,000, 40,000, 20,000, 16,000, 12,000, 10,000, kettő 8,000, 6,000, négy 4,800, 4,400, öt 4,000, öt 3,200, hét 2,400, huszonegy 2,000, három 1,600, harminczhat 1,200, százketto 800, kétszázhat 400, kétszázötvenhat 200, háromszáznyolcvanegy 80, és 27,950 a 40, 20 tallér sat.

E nagy és biztosított pénzkisorsolás huzása hivatalosan van megállapítva s már

a f. é. december 20-án megtörténend. Erre, az összeg be-küldése mellett

1 egész ered. sorsjegy (nem igérvény) ára 3 ft. 50

1 fél ered. sorsjegy (nem igérvény) ára 1 ft. 75

1 negyed ered. sorsjegy (nem igérvény) ára 1 ft. —

melyeket a legkövetkező vidékekre is pontosan és titoktartással megküldök. Nyeremény összegek és nyeremény lajstromok az eldöntés után azonnal következnek.

Tessék tehát a szerencsétől különösen kegyelt 2—15 (324)

Hekscher Sigmund

bankházához Hamburgban

mielőbb és bizalmasan fordulni.